

Finansutskottets betänkande

1981/82: 35

om statlig rationalisering och revision, m. m. (prop. 1981/82: 100 bil. 11)

I detta betänkande behandlar utskottet

dels proposition 1981/82: 100 bilaga 11 Budgetdepartementet i vad avser Litt. B Statlig rationalisering och revision, m. m., med undantag av punkt B 2 Anskaffning av ADB-utrustning, som behandlas i utskottets betänkande 1981/82: 34,

dels de under allmänna motionstiden väckta motionerna

1981/82: 1170 av Joakim Ollén m. fl. (m) om användningen av ADB i statlig verksamhet, i vad avser yrkande 4,

1981/82: 2023 av Gösta Bohman m. fl. (m) om avveckling av statskontoret,

dels den med anledning av proposition 1981/82: 123 väckta motionen 1981/82: 2405 av Göthe Knutson (m) i vad avser yrkandena 7–8.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Statlig rationalisering och revision, m. m.

1. **Statskontoret.** I proposition 1981/82: 100 bilaga 11 (budgetdepartementet) har regeringen under punkt B 1 (s. 17–21) efter föredragning av statsrådet Rolf Wirtén föreslagit riksdagen att till Statskontoret för budgetåret 1982/83 anvisa ett förslagsanslag av 65 010 000 kr.

Motionerna

I motion 1170 av Joakim Ollén m. fl. (m) hemställs

4. att riksdagen hos regeringen begär att frågan om statskontorets avveckling blir föremål för prövning.

I motion 2023 av Gösta Bohman m. fl. (m) hemställs – med hänvisning till motiveringen i motion 1981/82: 2018 – att riksdagen hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att avveckla statskontoret.

I motion 2405 av Göthe Knutson (m) hemställs

7. att riksdagen ger regeringen till känna

a) att statskontoret bör avvecklas,

I Riksdagen 1981/82. 5 saml. Nr 35

b) att som expertstöd, en s. k. utredarpool, till regeringskansliets och de offentliga utredningarnas förfogande de ca 100 tjänsterna inom statskontorets nuvarande utredningsenheter behålls för att sköta de administrativa sidorna av framtida politiska reformer, och att riksdagen hos regeringen anhåller om att en utredning tillsätts enligt dessa riktlinjer,

8. att riksdagen ger regeringen till känna att i avvaktan på resultaten av denna utredning

a) propositionens förslag att ge statskontoret utvidgade arbetsuppgifter inte bör genomföras,

b) största möjliga del av statskontoret omdisponeras för kortsiktiga besparingsprojekt med främst kontorsrationalisering,

c) rationaliseringsvinsten av dessa insatser återförs till statsbudgeten genom anslagsminskningar.

Utskottet

I de tre motionerna begärs med likartade motiveringar att möjligheterna att avveckla statskontoret utreds samt att i avvaktan härpå största möjliga del av statskontorets resurser omdisponeras till kortsiktiga besparingsprojekt.

Den centrala organisationen för rationalisering och ADB i statsförvaltningen behandlades och fastställdes av riksdagen så sent som våren 1981. Statskontoret omorganiserades då i riktning mot en mer projektorienterad organisation. Finansutskottet konstaterade i det sammanhanget (FiU 1980/81: 17) att det kommer att ställas stora krav på smidighet och flexibilitet i verkets organisation, arbetsformer och planering om statskontoret skall kunna fungera effektivt enligt de nu uppdragna riktlinjerna. Utskottet underströk vikten av att statskontoret efter omorganisation fortlöpande följer hur samspelet mellan utredningsverksamheten och den effektivitetsstödjande verksamheten fungerar och vid behov vidtar åtgärder för att förbättra detta samspel. Det är viktigt att verket nu får viss arbetsro.

Som framgår av vad föredraganden anför under punkt B 1 kommer statskontorets verksamhet under nästa budgetår att i hög grad bli beroende av utredningsuppdrag från regeringen och olika kommittéer. Ökade resurser kommer vidare att avsättas till frågor om kontorsrationalisering, som numera handläggs av en särskild huvudenhet inom den nya organisationen. En viss minskning av verkets personal kommer att ske.

Liksom föredraganden anser utskottet att den statsfinansiella utvecklingen under de närmaste åren kommer att ställa mycket stora krav på ett kvalificerat besparings- och rationaliseringsarbete. Statskontoret har här en viktig roll att spela.

Yrkandena om statskontoret i motionerna 1170, 2023 och 2405 avstyrks.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motionerna 1981/82: 1170 yrkande 4, 1981/82: 2023 och 1981/82: 2405 yrkandena 7 och 8,

2. att riksdagen till *Statskontoret* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 65 010 000 kr.

2. **Datamaskincentralen för administrativ databehandling.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 3 (s. 67–68) och hemställer att riksdagen till *Datamaskincentralen för administrativ databehandling* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

3. **Viss rationaliserings- och utvecklingsverksamhet.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 4 (s. 69) och hemställer att riksdagen till *Viss rationaliserings- och utvecklingsverksamhet* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 4 000 000 kr.

4. **Riksrevisionsverket.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 5 (s. 70–75) och hemställer att riksdagen till *Riksrevisionsverket* för budgetåret 1982/83 anvisar ett förslagsanslag av 59 539 000 kr.

Stockholm den 4 maj 1982

På finansutskottets vägnar
ERIC ENLUND

Närvarande: Eric Enlund (fp), Rolf Rämgård (c), Paul Jansson (s), Arne Gadd (s), Bo Siegbahn (m), Per-Axel Nilsson (s), Karl-Anders Petersson (c), Anita Gradin (s), Roland Sundgren (s), Rolf Andersson (c), Christer Nilsson (s), Mona S:t Cyr (m), Karin Flodström (s), Margareta Gard (m) och Gertrud Hedberg (fp).

Reservation

Punkt 1. Statskontoret

Bo Siegbahn, Mona S:t Cyr och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Den centrala" och slutar med "2405 avstyrks" bort ha följande lydelse:

En genomgående linje i de senaste årens rationaliseringsarbete i statsförvaltningen har varit att detta måste åvila varje enskild myndighet. Genom riksdagsbeslut år 1979 klargjordes också att myndigheterna själva skall i större utsträckning ansvara för sin rationaliserings- och ADB-verksamhet.

De ändrade riktlinjer för anskaffning av ADB-utrustning som utskottet tillstyrkt i betänkandet FiU 1981/82: 34 understryker denna utveckling. I all möjlig utsträckning skall anskaffningen delegeras från statskontoret och omhänderhas av de enskilda myndigheterna själva.

Under kommande år kommer betydande insatser att erfordras för att åstadkomma besparingar i statsbudgeten. I det arbetet krävs det att statsmakterna har tillgång till kvalificerade utredare som snabbt kan sättas in på de mest angelägna utredningsuppgifterna. Utskottet ifrågasätter att en stor myndighet av statskontorets karaktär utgör den lämpligaste organisatoriska formen för dessa resurser. Bl. a. mot denna bakgrund bör som anförs i motion 2018 (hemställan i motion 2023) prövas om inte de uppgifter och den kompetens som finns inom statskontoret bör överföras till regeringskansliet eller anförtros andra myndigheter.

Över huvud bör diskuteras om ett verk av statskontorets karaktär behövs vid sidan om exempelvis RRV. De tjänster som statskontoret tillhandahåller kan dessutom i viss omfattning upphandlas på den privata marknaden. Frågan om statskontorets fortsatta existens bör därför utredas.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motionerna 1981/82: 1170 yrkande 4 och 1981/82: 2023 samt med anledning av motion 1981/82: 2405 yrkandena 7 och 8 hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att avveckla statskontoret,